

det var og kunde ikke være skjult, uagtet han gjorde mig den noget overdrevne Ære at stille mig frem, som om jeg var Bærer og Repræsentant for dette Lovforslag. Smidlestid, det høie Thing vil vist give mig Ret i, at Handsken er kastet saa aabenlyst netop til Ordføreren, at det vil være umuligt for mig at indlade at give Svær. Jeg kunde maasse benytte mig af den parlamentariske Ret til at afvise en saadan Diskussion, som ikke hviler paa bestemte Vædringsforslag, men det skal ikke falde mig ind. Jeg anser mig som pligtig til efter Ære at give Møde og at optage Handsken. Det beklager jeg i saa Henseende, og det er, at jeg vil komme til ligesom den ærede Landssthingsmand i meget lang Tid at lægge Beslag paa det høie Things Opmærksomhed. Jeg vil naturligvis som han være nødsaget til hist og her, at gaa lidt i Detailen, og idet jeg nu gaar over til hans Foredrag, kan jeg ikke negte, at jeg vilde ønske, at det maatte kunne være mig tilladt at lade alle de smaa Knappenaalstik være, hvad de vare, og derimod alene at vende mig til hans Hovedbetragtninger om Godsforholdene, om Fæstet, overhovedet Alt, hvad han fremsførte under Dmtalen af § 6, men jeg skal dog anse det for rigtigt at gaa den samme Vej som den ærede Landssthingsmand.

Jeg skal da tillade mig at fremsætte nogle enkelte Bemærkninger ved hans Erindringer til og Udtalelser om de enkelte Paragrafer, saa vidt jeg har opfattet dem. Det Første, den ærede Landssthingsmand ankede over, var vort Vædringsforslag til § 1, den Affattelse, som Heltallet har foreslaaet at give denne Paragrafs andet Stykke. Han anerkjendte, at det jo ganske vist deri viste sig en Bestræbelse, som ogsaa idetmindste delvis var lykkedes, for at fjerne de Erindringer, som maasse med Høie kunne fremsættes mod Lovforslagets § 1, andet Stykke, men han mente, at der var dog endnu blevet Mangler tilstede, og han begyndte sit Foredrag med den Bemærkning, at „den ærede Tidfører“ skulde have erklæret, at denne Affattelse i Virkeligheden ikke indeholdt noget Nytt. En saadan Betragtning har jeg ikke gjort gjældende. Allerede under

et Foredrag, jeg ved første Behandling holdt i denne Sag, maatte jeg udtale, at ved en grundig Behandling af et saa forviklet Forhold som Fæsteforholdet og særlig da Omdelingsretten, kunde det naturligvis ikke undgaa, at man maatte komme til at optage noget Nytt, men at, dersom dette Nye i og for sig var godt, saa var der jo ingen Ulykke deri. Hvad jeg har udtalt, er, at Udvalget har stræbt i sin Affattelse af dette vigtige Stykke af Loven — vigtigt, ikke saa meget med Hensyn til det, der omhandles i selve Paragrafen, Omdelingsretten, som navnlig vigtigt med Hensyn til Fæsteforpligtelsen efter § 6 — at udvilde den ældre Lovgivnings Regler, saaledes som de rettelig burde opfattes, og saaledes som de af Administrationen rettelig vare opfattede, og det vedkjender jeg mig. — Forsaavidt nu den ærede Landssthingsmand mente, at det ikke var lykkes os at stille Begrebet om en Gaard klart frem, saa maa jeg tilstaa, at jeg havde ventet, at han vilde have gjort den Erindring, at der efter vort Forslag blev Parceller, som efter den nugældende Lovgivning ikke vare Fæstetligt undergivne, men som vi have lagt saadant Vaand paa, f. Ex. hvad han nævnte ved 1ste Behandling, de saakaldte Boelssteder. Men det gjorde han ikke, og han maa dog saaledes maasse anerkjende, at hans Udtalelser i denne Retning ikke i det og Alt stemme med den nugældende Lovgivnings Opfattelse af Forholdet. Han gjorde derimod en anden Erindring, og det var den, at vi ved at have udtalt, at Reglen gjaldt ethvert Bøndested, hvis Hovedbedrift er Agerbrug, skulde have paa den ene Side formindsket den fæstetligtige Jord, og paa den anden Side have noget forøget den. Vi skulde have forøget den, idet det, saavidt jeg har formaaet at forstaa den ærede Talers Mening, er hans Anskuelse, at Opførelsen af en Mølle eller Indretningen af et andet lignende betydeligere Næringsbrug i og for sig frigjør Jorden for dens Fæstetligt. Det er dog rigtignok ikke vor Mening. Vor Mening og vi tro den hidtilværende Anskuelse hos Administrationen af disse Forhold er den, at det bestaaende Næringsbrug frigjør, saa længe det er i Drift og Virksomhed og for Besidderen